hejmar 63 - Payîza 2018

KURMANCÎ

rojnameya taybetî ya Enstîtuya kurdî ya Parîsê li ser pirsên zaravayê kurmancî

Min ev nivîsî ne ji bo sahibrewacan
Belkî ji bo biçûkêd Kurmancan

Ehmedê Xanî
(Sedsala XVII)

Civîna 63an li Stockholmê

Civîna Kurmancî ya 63yan rojên di navbera 15 – 22.12.2018an de li Kitêbxaneya Kurdî li bajarê Stockholmê hat li dar xistin.

Di vê civînê de li ser van babetan hat kar kirin: Termên pizîşkî, Peyvên ji Berrîya Mêrdînê, Hin peyv ji ferhengoka A.Jaba, Hin peyv ji "Nameyek Şernexê", Hin peyvên ji devera Zaxoyê, Ferhengoka Ehmedê Nalbend, Peyvên ji devera Şemdînan û Hin peyvên kêmnas/ nenas.

Ev hevalên han di civînê de beşdar bûn: Rênas Awdal (Zaxo), Mistefa Aydogan (Mêrdîn), Lezgînê Çalî (Barzan), Elîşêr (Wan), Newzad Hirorî (Dihok), Hemîd Kiliçaslan (Mêrdîn), Mehmûd Lewendî (Qerejdax), Emîn Narozî (Batman), Selam Nûman (Qamişlo), Ergîn Opengîn (Şemdînan), Zinar Soran (Dêrik), Têmûrê Xelîl (Rewan), Reşo Zîlan (Agirî).

Berhemên ji vê civînê li jêrê têne pêşkêş kirin.

Hin peyv ji "Nameyek ji Şernexê" ya pirtûka Evdirehman Gundikî

- III -

Amadekar: Mistefa AYDOGAN

kurdî	tirkî	fransizî	îngilîzî
kalekal	meleme	bêlement	bleat
keçxezal	güzeller güzeli	fille d'une grande beauté	beautiful girl
kejînî	sarışın	blond	blond
kelakûçik	kürekkemiği	omoplate	shoulder blade
kelaş	gövde	carcasse	carcass
kêrvoşk; kêrwîşk, kêvrîşk, kirûşk	tavşan	lièvre, lapin	rabbit
kesrewan	kesrevan	châle de grande qualité	a high quality scarf
kevçîhilgir	eli kaşık tutan	en âge de tenir une cuillère	anybody (litt. 'spoon holder')
kevî	dağlık alanlarda erimemiş kar parçası	plaques de neige non fondue en montagne	patches of unmelted snow on the mountain
tex; tar, tilm	kar yığını	amas de neige	snowdrift
kewîsûk	ince kar	neige fine	thin layer of snow
kêlik	hedef	cible	target
kiştînî	hışırtı	bruissement, bruit léger	rustle, indistinct low sound
kitomat	tek tük	rare, peu nombreux	stray,sporadic
kondel	mekan	repaire, antre	hangout

Peyvên Zaxoyî

-II-

Amadekar: Rênas AWDAL

kurdî	tirkî	fransizî	îngilîzî
bahlîlk/behlîlk ; behlûlk, balûke, balûlke, be'lalûk, balûk	siğil	verrue	wart
bersilk; pelê silkan	pazı	bette, blette	chard
bîqanê; cîq, cîk, wîq, wîqanê	saklambaç	jeu de cache-cache	peek-a-boo
bizot, sotik	bir ucu yanmamış diğer ucu köz olan ağaç parçası	braise	charred tree branch
destper lê dan	mastürbasyon yapmak	se masturber	to masturbate
destperlêdan	mastürbasyon	masturbation	masturbation
destper(k)	mastürbasyon	masturbation	masturbation
gunweqî; gunokî, gunekî, gunosî, ritlowî, bagunî	testis fıtığı	hernie des testicules	inguinal hernia
hulusîn	kaymak	glisser	to slip
jêk çûn: <ez tehisîm piyên min jêkçûn û ez ketim erdî>	bacakları/parmakları ayrılmak	flageoler	to fall apart
kelpik	kabuk	casse, gousse	husk, shell
kelwaş	vücut, gövde, beden	corps	body, frame
koz; çêregeh	otlak, mera	pâturage	pasture
kunc; destkurt, zendê kurt	kısa kollu, kolu kısa	qui a des bras courts	short-armed

Termên Pizişkî

- VIII -

Amadekar: Lezgînê ÇALÎ

kurdî	tirkî	fransizî	îngilîzî
bezetirş	yağ asidi	acide gras	fobifatty acid
kelmîzî	yatak ıslatma	incontinence nocturne	nocturnal incontinence
navgehkanî/navmovikanî	eklem içi	intraarticulaire	intraarticular
navmasûlkanî	kas içi	intramusculaire	intramuscular
navqoqikanî	intracranial	intracrânien	intracranial
navşaneyî	hücre içi	intracellulaire	intracellular
perdemejîkulî	menenjit	méningite	meningitis
pidûkulî	dişeti iltihabı	gingivite	gingivitis
pirmîz	poliürik	polyuric	polyurie
pirmîzî	poliüri	polyurie	polyuria
pirxwînî	hiperemi	hyperémie	hyperemia
qoqikqelêşî	kranyotomi	craniotomie	craniotomy
rûvîbînî	enteroskopi	entéroscopie	enteroscopy
rûvîbînk	enteroskop	entéroscope	enteroscope
rûvîkulî	enterit	entérite	enteritis
şekirmîzî/glûkozmîzî	glikozüri	glycosurie	glycosuria
sîngbînî	torakoskopi	thoracoscopie	thoracoscopy
sîngbînk	torakoskope	thoracocospe	torakoskope
sîngqelêşî	torakotomi	thoracotomie	thoracotomy
şîrjêçûn	galaktorea	galactorrhée	galactorrhoea
şûntilî	parmak izi	empreinte digitale	fingerprint
tiftemîzî	alkaluri	alcalurie	alkaluria
tîrêjnas	radyolog	radiologue	radiologist
tîrêjnasî	radyoloji	radiologie	radiology
tîrêjnigar	radyogram	radiogramme	radiogram
tîrêjnigarî	röntgen filmi	radiographie	radiography
tirşemîzî	asidüri	acidurie	aciduria
tîrêjzanistî	radyolojik	radiologique	radiological
xwînmîzî	kanlı idrar, hematüri	hématurie	hematuria
zikbînî	laparoskopi	laparascopie	laparascopy
zikbînk	laparoskop	laparascope	laparascope
ziktilêr	karnında su toplanmış	qui a le ventre ballonné	one who has ascites
ziktilêrkî	asitik	ascitique	ascitic
ziktilêrî	karında su toplanması	ascite	ascites
zikqelêşî	laparatomi	laparatomie	laparatomy
zîkulî	kolpit	colpite	colpitis
zimankulî	dil iltihabı, glosit	glosssite	glossitis
ziravdankjêkirin	safra kesesi çıkarımı, kolesistektomi	cholécystectomie	cholecystectomy
ziravdankkulî	safra kesesi iltihabı, kolesistik	cholécystique	cholecystitis

Ji *Baxê Kurda: sercemê dîwana Ehmedê Nalbend,* *Berg 1*, - V -

Amadekar: Newzad HIRORÎ

kurdî	tirkî	fransizî	îngilîzî
tera bera	darmadağın	épars, disséminé	scattered
gulûl /gulol/ (m.); doyîn, duhîn, bnr: dewîn	yoğurt ve pirinç kaynatılarak yapılan bir ayran çorbası	soupe épaisse de babeurre au riz	thick soup made out of cooked yoghurt and rice
jivan (m.)	buluşma	rendez-vous, rencontre	meeting
noj (m.)	kene	tique	tick
vêk êxistin (vêk xistin) (tp.)	bir araya getirmek, toplamak	rassembler, collecter	to collect, to gather
çûn/hatin telba yekî	üstüne gitmek/ varmak	se précipiter sur, marcher sur	to beset, to invade
vegêran /vegêrran/ (tp.)	geri çevirmek	retourner, renvoyer	to bring back, to send back
dilman (m.)	kalbi kırılmak	être offusqué, froissé	resentment
vekan, vekiyan (tnp.) bnr: kayîn	geviş getirmek	ruminer	to ruminate
dexel	çer-çöp	ordures	trash, sweeps
ranîn, ranan (tp.)	bastırmak	appuyer, pressurer	to press upon
xweşhelist	rahat kalkan	prompt	prompt
qeristin: qerisîn (tnp.)	donmak	geler	to freeze
peste (m.)	neşeli ritmik melodi	mélodie rythmée et joyeuse	joyful rhythmic melody
resîd kirin	silmek	effacer, liquider	to liquidate, to reset, to erase, to delete
çiliqîn (tnp.)	ikiye ayrılmak, yarılmak	se fendre	to split, to cleave
tebiqîn (tnp.)	içe doğru yamulmak, çökmek	être cabossé, bosselé	to dent
şir; xûs	lakayıt	négligeant, peu sérieux	negligent, indifferent, absent-minded
heziqîn (tnp.)	mahvolmak	périr, s'anéantir	to get into trouble, to perish, to be ruined
vêk dan	toplamak	réunir, rassembler	to collect
fir kirin	yudumlamak	siroter	to sip, to drink
serhosta	ustabaşı	maître en chef	chief master, foreman
şepilîn; şepikîn, şerpilîn (tnp.)	şaşakalmak	être confus, perplexe	to get confused
çavzil; çavvekirî	gözü açık	vif, futé, débrouillard	open-eyed
tursî; tisî	yavan, katıksız	(pain, nourriture) sans condiment, sans beurre	plain, without codiment (bread, food)
çûn/hatin pêş(î) yekî: <ware da biçîn pêş filmekî>: gel bir film izleyelim	bakmak	regarder	to look, to stare
tehlî (m.)	yoğun yağmur yağışı	averse de pluie	rainfall
birîskîn; birûsîn (tnp.)	parıldamak	scintiller	glitter
serkarwan	kervanbaşı	chef de la caravane	leader of the caravan

Devokê Berrîya Mêrdînê

- XII -

Amadekar: Hemîd KILIÇASLAN

kurdî	**tirkî**	**fransizî**	**îngilîzî**
perxane	darmadağın	épars, disséminé	cluttered
pidandin; pindivandin	parmak atmak, dürtmek, teşvik etmek, kışkırtmak, kızıştırmak, tahrik etmek	aiguillonner, stimuler, inciter	to incite
pîjok	ucu sivri merhem tübü	tube de pommade avec un applicateur pointu, effilé	ointment tube with a thin applicator
pinisîn	sinmek	se faire petit, intimidé, se tapir, se sentir petit	to cringe, to crouch down
pinisandin	sindirmek	dissuader, intimider	to intimidate, to saturate
pirnixîn	kendini büyük görmek	avoir une haute opinion de soi, prendre des grands airs	think oneself important
qarmeçî	kamçı	fouet, cravache	horsewhip
qarot; qîvarê qert	soyulup yenilen bitki sapı	partie comestible d'une tige de plante	dry stem (stalk) of plants like thistle
qarot	iyice kömürlenmemiş odun	bois insuffisamment carbonisé	charred wood
qarik	oyunda en son oynayan	le dernier joueur (dans un jeu de cartes)	the last player
qelemsiltan; qumaşeke qalind û giranbiha ku jê xeftanên jinan çêdikin	kaftanlarda kullanılan kalın ve pahalı bir tür kumaş	tissu épais et précieux servant à confectionner des caftans de femme	thick and expensive fabric used in caftans
qelte; basme	basma	toile de coton imprimée	cotton print
qemirandin; qumandin, qemandin	kızartmak	1. rissoler, rôtir, 2. roussir	to roast
qemirîn	1. kızarmak, 2. bronzlaşmak	1. rôtir, 2. bronzer, tanner	1. to roast, 2. to suntan, to become brown (as by exposure to the sun)
qeşmûş; qeşmûşk	büzülmüş kabuk	1. rabougri, desséché, 2 grain de raisin desséché, pourri	1. clad and crust over a bruise, 2. dry and rotten grape
qewlê xwe kirin; rawestan	1. sözleşme, 2. gecici bir sürede bir yerde çalışmak	1. conclure un accord, 2 travailler temporairement ailleurs	1. to come to an agreement, 2. to work away from home for a certain period of time
qibale; karê qibale	götürü	forfait, prix forfaitaire	lump sum
qijmirî; qijmirokî	ölü gibi	cadavre ambulant, à demi mort	feeble
qilxan	kurumuş kenger	chardon desséché	dried thistle
qît, <lê bi qît e>	israr	insistance	insistence
qoçan	tapu	titre de propriété	land register, deed
qoçel; qiloç	boynuz	corne	horn
qorî	değirmen oluğu	conduit d'eau d'un moulin à eau	duct or pipe for bringin water to the mill
qortamez	rektum	rectum	rectum
qurmiçandin	koparmak (bitkiler için)	pincer une tige de plante par la queue	to pick (a plant) from the stem
qurnisîn	sinmek	se replier, se faire petit	to cringe
qurincandin; qurçandin, quncirik dan	çimdiklemek	pincer (quelqu'un)	to nip, to pinch
qurumoşk; qoçik	elden ayaktan düşmüş	grabataire	whacked
qurwelk, qirwelk	nükte	plaisanterie	joke
qûşt	nüktedan	qui a de l'humour	witty
rakişadin	germek	tendre, étirer	to stretch
keser ranîştin; keser kişandin/ kêşan, keser vedan	ah çekmek	soupirer	to sigh
gav ranîştin	uzun adım atmak	marcher à grands pas	to stride
rapaş kirin	arkadan dayamak	se pencher en arrière	to lean from behind

Peyvên devera Şemdînan

- I -

Amadekar: Ergîn OPENGÎN

kurdî	**tirkî**	**fransizî**	**îngilîzî**
bagurdan; bageran, lox, banguran	loğ taşı	rouleau de pierre de compression des toits en terre battue	stone roller
barik	polen	pollen	pollen
bariste; barist, haf	iki tarla arasındaki sınır olan tümsek	monticule servant de borne entre deux champs	embankment
bazeber	atlama taşı	grosse pierre où on pose le pied pour franchir un ruisseau	step stone
bełm	pirinç sapı	paille de riz	rice strow
beng	tarla yamacı	pente d'un champ	sloping part of a field
bêqerem	halsız, takatsız	à bout de force, exténué	feeble
berîn/berû:	geniş	large	wide
bêrmok; bêmok, bêwik	yumuşak bir menengiç türü	variété de térébinthe	a type of terebinth with small and softer shell
bernas	insan tanımada uzman kişi	fin connaisseur des hommes	(someone) who knows a lot of people
boge	ayak altında ezilmiş ot veya saman	herbes ou pailles foulées aux pieds	sulled or foulied hay
bogexor	her şeyi yiyen	omnivore	omnivorous
çavî	delik	trou, orifice	opening, hole
celebok; tetik, nig, tilavêjik, lûleb:	tetik	déclencheur	trigger
çem	ırmak kenarlarındaki ekilebilen yer	rives cultivables des cours d'eau	cultivated area along a river
destxoş; destxweş	kullanışlı	facile à utiliser	user-friendly, handy
destnexoş; destnexweş	problem çıkaran kişi	casse-pieds	problem maker
kêzme	çalı veya fundalıkların kesilip toprakta kalan sivri uçlu kısımları	tiges pointues d'arbisseauts ou de plantes coupées restant à terre	thorny tip of a cut bush or thick plant
dirîdê befrê, londera berfê	kar yığını	amas de neige	snow pile
duker; duav	nehrin iki kola ayrıldığı yer	bifurcation d'une rivière	river bifurcation

dokêş	sütü sağım yerinden getiren kişi	personne qui transporte le lait de l'endroit de la traite à la ferme	carrier of diary from the milking place
êkedar	ırmakta karşıdan karşıya geçiş için su üzerine konan kalınca ağaç	poutre servant de pont de fortune pour franchir un cours d'eau	a wooden beam used as a footbridge on a river
gełte	şakadan boğuşmak	empoignade amicale	harmest tusle
bingelte	şakadan boğuşmayı seven	amateur d'empoignades amicales	someone who tusle a lot for fun
girrik	yabani armut	poire sauvage	wild pear
girrikehirç	yabani dağ armudu	poire sauvage de montagne	mountain wild pear
gom; ger	akarsudaki göl kısmı	partie stagnante d'une rivière	pond in a river
gulîr; gurdîl	içi pudra haline dönüşmüş mazı	gland de chêne poudreux	oak apple
guwale; geval, pelt, peleewr, pelete, telp	parça bulut	cumulus	cumulus, isolated thick heap clouds
herzalk, enzêl	yüksek platform	hutte au toit plat servant de plateforme	raised platform
hukmemêr	balığ, ergen (erkekler için)	adolescent, pubère	male adolescent
janeser; serêş	başağrısı	migraine	headache
kasik	tabak	plat, bol	plate
kerxerêk	patika	sentier	pathway
kujbin	iç köşe	coin	interior corner
kuristik:	armut	poire	pear
mêlaq	ben	grain de beauté	beauty spot
mizewr:	ince ve yaygın bulut	stratus	thin clouds, stratus
nepetî	halsız, bitap, bitkin	épuisé, exténué	worn-out
pênda; qereşang	koyu renkli balmumu	cire d'abeille sombre	dark beeswax
perç	sık çalılı koru	bosquet dense	a dense thicket
pû, pidî	dişeti	gencive	gum
qatork	ot veya ekin sapı	tige d'herbe ou de céréales	edible stalk
paşerok	artık	reste	harvest remnant
qît; tîk	dik	droit	upright
qoleẍe; qurmik, qoçik, quromik, qomik	elden ayaktan düşmüş	grabataire, impotent	stiff and arthritic
radêr	kızak yolu	piste	slag path
rêber	evi iyi geçindiren aile reisi	chef de famille apprécié, bon père de famille	an efficient head of family
sefar; firaqspî	kalaycı	étameur	thinsmith
sêmîn; sêrokî	taziyenin üçüncü günü	3ème jour de deuil	third day of mourning
serejin	mahir ev kadını	maîtresse de maison expérimentée	a skilled housewife
pêkirî	çalışarak tecrübe edinmiş, denenmiş	expérimenté	experienced
gupik	ot veya çiçeklerin baş kısmı	extrémité ronde d'herbes ou de fleurs	top of plants
şewkor; şevkore, şevkor(k), şevekor	gece körü	aveugle de nuit, qui ne voit pas la nuit	nightblind

Ferhengoka kurdî ya A. Jaba 1858
devoka Hekarî û revendên li derdora Mûş û Bazîdê
-IV-

Amadekar: ELÎŞÊR

zimanê Hekarî we ekradêd wî kenarî	kurdî	tirkî	fransizî	îngilîzî
-D-				
dewar	hesp, olax	davar	bétail, gros bétail	cattle
dotira rojê	dusube	ertesi gün	le surlendemain	after tomorrow
dêla hespî	dûvê hespî	at kuyruğu	queue de cheval	horsetail
-F-				
fanûs	fener	fener	lanterne, lampe de tempête	lantern
firr	qurt	yudum	gorgée	sip
ferş kirin	raxistin	sermek	étaler	to spread out on the ground
firûzî	fîtefît	ıslık	sifflement	whistle
fekirin	nêrîn	bakmak	regarder	to look
fêkî	êmîş	meyve	fruit	fruit
-H-				
herzekar	bêedeb	edepsiz	insolent, mal élevé	ill-mannered
hej	batlax	bataklık	marécage	swamp
hesun/hisun	sûyîn	bilemek	aiguiser	to sharpen
hiş	‘eqil	akıl	raison, entendement	reason discernment
hevotin	hînkirin	öğretmek	enseigner	to teach
hilatin	biderketin	çıkmak	se lever, décamper	to go out
hilawîstin	daliqandin, dahiştin	asmak	suspendre	to hang
hilpask/helpask	hilpaz/helpaz	tırmanma	ascension, escalade	climbing
hilgirtin	hilanîn	kaldırmak, saklamak	épargner, mettre de côté	to save
hilkirin	vêxistin	(ateş) yakmak	allumer	to light a fire
hemyan	kemera zêran	altın kemer	ceinture en or	gold belt
hindiwane	zebeş	karpuz	pastèque	watermelon
hingaftin	lêdan	vurmak	frapper	to hit
hingustîr	gustîr, gustîl	yüzük	bague	ring
hûkirin	te‘lîm kirin	öğretmek, talim etmek	enseigner, instruire	to teach
hole	‘ewrawî	bulutlu	nuageux	cloudy
hêcet	bahane	bahane	prétexte, alibi	pretext
hêj, hêja	niha	şimdi	maintenant	now
hêsayî	rahet	kolay	facile	easy

heyveron	taveheyv, tavehîv	mehtap	clair de lune	moonlight
hêlan	hiştin	bırakmak	laisser	to leave, to let
hêlûn	lane, hêlîn	kuş yuvası	nid	nest
(ʻHê)				
heşkefirî /hişkefiro	xilindor	ağız	colostrum	beestings
hewceyî	muhtacî	ihtiyaç	besoin, nécessité	necessity
hewîyan	sakin bûn	yerleşmak	s'installer	to settle down
-J-				
jar	feqîr	fakir	pauvre	poor
ji bo çi	çira	neden, niçin	pourquoi	why
ji mêjan	ji mêj	çoktan	depuis longtemps	for a long time
jêkirin	birrîn	kesmek	couper, trancher	to cut
jêhatî	xurt	becerikli	adroit, débrouillard	resourceful
-K/G-				
kasik	kas	kase	bol	bowl
kalefirî/ kalefiro	firo	ağız	colostrum	beestings
gawmêş	gamêş	camış	buffle	buffalo
kep	poz	burun	nez	nose
kepir	holik	kulübe	hutte	hut
kihil	kil	sürme	khol	khol
ker	kerî	sürü	troupeau	herd
ker	parçe, kerî	parça	morceau	bit
kir	kirnîk/ qirnîk	kene	tique	tick
keret	car	kere, defa	fois	time
kerek	loqek	lokma	bouchée	bite
kerik	ker	parça	morceau	bit
gîro	derengî	gecikme	retard	delay
kezeb	ceger	ciğer	foie	liver
kefî	desmal	kefiye	keffieh	light shawl of Arabs
kul	birîn	yara	plaie	wound
kilan	çelqandin	yaymak	baratter	to make ayran/butter
gemar	pîs	pis	sale, souillé	dirty
gumreh	rêwinda	gümrah	égaré, errant	copious
kwêxe	keya	muhtar	chef de village	headman of a village
kurr	herî, hirî	yün	laine	wool
kurtan	palik	semer	bât	packsaddle
kûrik	cêb, berîk	cep	poche	pocket
gorî te me	qurbana te me	sana kurbanım	que je te sois sacrifié	litt. “I am your victim”
kusan	çawan	nasıl	comment	how
kuştî	guleş	güreş	lutte (sport)	wrestling
kolan	zoqaq	sokak	rue	street
gulank	bisk	zülüf	boucle de cheveux	lovelock
gulî	kezî	saç örgüsü	natte	braid
kunc	qulç	iç köşe	coin	inner corner
goy	hol	top	balle	ball
gêzik	sivnik, gêzî	süpürge	balai	broom
-L-				
lawî	ciwanî	güzellik	beauté	beauty
lib	heb, tene	tane	pièce, exemplaire	piece
libat	hereket, liv	hareket	mouvement	movement, move
lihevhatin	pevketin	anlaşmak	s'entendre, se mettre d'accord	to come to an agreement
leyî	sêlav, lehî	sel	inondation, crue	flood
lêp	hîle	hile	tricherie	trick
lêbokî	tirane, henek	şaka	moquerie	joke
-M-				
mast	qatix	yoğurt	yaourt	yoghurt
maldar	dewlemend	zengin	riche	rich
malîn	paqij kirin	temizlemek	nettoyer	to clean
micdayî	qesdî	kasten	à dessein	deliberately
mezaxtin	xerckirin	sarfetmek	dépenser	to expend
mezixîn	telefbûyîn	harcanmak	être dépensé	to be consumed
mizûrî	xulam	uşak, hizmetçi	valet, serviteur	servant
mist	kulim	yumruk	poing	punch
miştin	malîn	süpürmek	balayer	to sweep
mixik	kermêş	sivrisinek	moustique	mosquito
mil	çepil/çepl	kol	bras	arm
melewan	sobekar	yüzücü	nageur	swimmer
mencel	sîtil	kazan	chaudron	cauldron
mûçîn	mûçing	cımbız	pincette à poils	tweezers
mûrik	morî	boncuk	verroterie	bead
mêrxwas	şûrhingêv, mêrxas	yiğit	brave, vaillant	valiant
mêwik	pişkoj	gonca	bouton de fleur	flower bud
-N-				
navno	bednam	adı kötüye çıkmış	malfamé	infamous
nixte	barîn	yağış	précipitation	rainfall/snowfall
nemed	kulav	keçe	feutre	felt
nepenî	taldeh	kuytu yer	endroit isolé	sheltered nook
nezan	naşî	acemi	novice	tyro
negihan	kal	yetişmemiş	immature	unripe
nîvkî	nîvî	yarım	moitié	half
-P-				
paçik	kerkon	çaput	chiffon	rag
parêz	qurix	üzüm bağı	vignoble	vineyard
parêv	biryan	tandır kebabı	tandoori, viande cuite au four	dish of meat roasted in an oven

paşestû	piştestû	ense	nuque	nape
palûv	paldim, paldûv	paldım	croupière	binding strap
payîn	hifizkirin	korumak	garder	to protect
pirç	tûk	tüy	poil, duvet	feather
pirspan	pîne	yama	pièce de raccommodage	patch
pîj	dirî	diken	épine	thorn
pelîte	pilte	lamba fitili	mèche (de lampe)	lamp wick
pûjan	pûng	yarpuz	menthe	pennyroyal
peyîftin	gotin, peyivîn	konuşmak	parler	to speak
pêxwarin	qatix	katık	encas, casse-croûte	anything eaten with bread
pêxwas	pêkol	yalın ayak,	nu-pieds	lumpenlean foot, lumpen
pêreda	virda	buraya,	ici, par ici	here, hither
pîrhevo	’enkebût	örümcek	araignée	spider
pêjn	dengê pêyan	ses seda	bruit, signal	sound, noise
pêşû	mixmix	sivrisinek	moustique	mosquito
pêlav	midas, sol	ayakkabı	chaussure	shoe

Hin peyvên kêmnas – nenas

- X -

Amadekar: Reşo ZÎLAN

kurdî	**tirkî**	**fransizî**	**îngilîzî**
arizî; arinzî	1. özel, 2. şahsi	1. privé, 2. personnel	1.private, 2. personal
dilmînî; diledil	teselli	consolation	solace, comfort
qilqal; fikar, endîşe	tedirginlik	inquiétude, anxiété	anxiety, uneasiness
behle	aptal	idiot, stupide	stupid
dewkil	yayık yayan	personne qui baratte	someone who churns
darê kelberû 	palamut ağacı (*quercus ithaburensis* subsp. *macrolepis)*	chêne	valonia oak
kalox; kaloxk, qalik, qewlik; qaba debancê	tabanca kılıfı	étui de revolver	(pistol) pouch
xew zir bûn; xew herimîn	uykusu kaçmak	s'éveiller et ne plus pouvoir s'endormir	to interrupt (of a sleep)
pizinî; pizirî, peritî: <kincên wî pizinî bûne>	yırtık pırtık	haillons	ragged, tattered
pizgurk	paçavra, çaput	chiffon	ragged
zehlê yekî birin	bıktırmak	ennuyer, rendre malade	to cloy, to bore, to sicken
dilbaristan kirin: dilrehet kirin	rahat/ huzur vermek	soulager, réconforter, mettre à l'aise	to comfort, to relieve
cîl; çîl	saz (ot)	roseau	thatch
çorax; axeban	çorak, killi toprak	sol argileux	loam
veng: weha	böyle	ainsi	thus, in this way, lite this
weng: wisan	öyle	ainsi	so, in this way, lite that
hêvisîn; hîn bûn	öğrenmek	apprendre, s'instruire	to learn
hêvisandin; hîn kirin	öğretmek	enseigner, instruire	to teach
pîç bûn: <serê çiçikan pîç bûye> serê çiçikan hildaye	diri	être raid, ferme (seins)	to erect
kakil kuncî	çerez, atıştırmalık şeyler	amuse-gueule	snacks
kinc û kol: cil û berg	giysi	habit, vêtement	clothes
qozî; balûl, balole, balolke	dürüm	encas servi dans du pain enroulé	roll, wrap
şeq; şek, çaq	bacak	jambe	leg
navşeq; navran	apış arası	entrejambe, entrecuisse	perineum
xinix; xiniz	hain	traître	traitor
derdexûn kirin: dernexûn kirin	başaşağı çevirmek	renverser, chavirer	to turn upside down
hewlik; hewlî	avlu, bahçe	cour d'une maison	yard
harim	sebze ve meyve bahçesi	verger	vegetable and fruit garden
ketin xewletê	gelin ile damadın yalnız kaldıkları ilk 2-3 gün	s'isoler, rester dans l'intimité (pour un jeune couple de mariés)	to stay a lone in the first 2-3 days (especially for brides and grooms)
nixirtkirî; niqirkirî, dergûşdeq	beşik kertmesi	cranté, encoché (d'un berceau)	betrothed in the cradle
sifto: <goşt sifto bûye>	kokak, kokuşmuş	avarié (viande), puant	stinky
şevnistî	akşamdan kalan yemek	reste du repas de la veille	leftovers
mêrandin; nîşandan	göstermek	montrer	to show
cerisqe; cerisqal	vinç	grue (engin)	winch
cixizî	oyun bozanlık	qui gâche le jeu, mauvais joueur	spoilsport
cixizî kirin	oyunbozanlık yapmak	gâcher le jeu	to spoilsport
barodan	koyunlar doğurduktan sonra kuzularıyla birlikte salma	lâcher les brebis avec les agneaux qu'elles viennent de mettre bas	letting lambs to milk their mothers
bihare	baharın ekilen bir buğday türü	variété de blé ensemencé au printemps	wheat cultivated at spring time
cêla; dekî	gibi	comme	like
çakî; bi çi awayî, çankî, çakîne, çikanê, çawakî	nasıl, ne şekilde	comment, de quelle façon	how, in which way
çîl dan; zîl dan	filizlenmek	germer	to sprout

KURMANCÎ

MAGAZINE LINGUISTIQUE KURDE, supplément du Bulletin de liaison et d'information

Directeur de la publication : **Reşo ZÎLAN,** *Réalisation :* **M. HASSAN**